

Advies, traineeships
en opleidingen

PBLQ

verbinders in de
informatiesamenleving

BINNENLANDS BESTUUR

GREEP IN BEGROTING GEMEENTE

Hans Bekkers 07 jun 2017 3 reacties

De griffiers van alle gemeenten zijn afgelopen week gewaarschuwd om de voorstellen voor het jaarcongres van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) goed te lezen. De reden: 'De belangrijke gevolgen voor de rol van de raad bij het gemeentelijke begrotingsproces', waarschuwt Renee Wiggers, voorzitter van de Vereniging van Griffiers in een brief aan alle griffiers.

De algemene ledenvergadering van de VNG besluit op 14 juni over een uitname uit de gemeentebegroting van 52,3 miljoen euro voor gezamenlijk uit te voeren digitale activiteiten door de VNG. In de brief adviseert Wiggers 'om afhankelijk van de cultuur in jouw gemeente' de kwestie expliciet onder de aandacht van de raad te brengen. De griffiersvereniging verwijst met de brief naar het budgetrecht van de gemeenteraad en daarmee het recht om elk jaar de gemeentebegroting vast te stellen.

De voorgestelde uitname uit de gemeentebegroting, moet na goedkeuring door het VNG Jaarcongres van 14 juni in Goes, door elke gemeente worden overgemaakt aan de VNG. Bij een bedrag van 52,3 miljoen euro gaat het gemiddeld per gemeente om een bijdrage van 135.000 euro dat een VNG-bestemming krijgt. Voor grotere gemeenten zal dat meer zijn, voor kleiner minder omdat de toegepaste verdeelsleutel het inwonertal zal zijn. Met ingang van januari 2018 mag er geen geld uit het gemeentefonds rechtstreeks meer naar de VNG worden overgemaakt. Dat moet voortaan via de gemeenten gaan lopen. Daarom is de VNG voornemens de benodigde middelen in de vorm van een verplichte financiële bijdrage naar rato van het inwonertal bij alle gemeenten in rekening brengen.

Bron: <http://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/greep-in-begroting-gemeente.9565317.lynkcc>

© Copyright 2017 Kluwer. Alle rechten voorbehouden.

VERENIGING VAN GRIFFIERS

De heer Vervuurt
Gemeente Roermond
Postbus 900
6040 AX Roermond

Vereniging van Griffiers
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

070 373 82 12
info@griffiers.nl
www.griffiers.nl

KvK 27257208
BTW NL812083313B01
Bank NL50RABO0170836525

Den Haag 1 juni 2017
Betreft VNG-voorstellen ALV 14 juni 2017

Beste collega,

Graag vragen we jouw aandacht voor de 3 VNG-voorstellen op het gebied van dienstverlening en uitvoering, die op de ALV van de VNG van 14 juni in stemming worden gebracht;

- A. Instellen College van Dienstverleningszaken en statutenwijziging
- B. Uitwerking Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering
- C. Activiteiten 2018 gezamenlijke gemeentelijke uitvoering

Deze zijn te vinden op <https://vng.nl/onderwerpenindex/dienstverlening-en-informatiebeleid/brieven/gezamenlijke-gemeentelijke-uitvoering>.

Behandeling VNG-voorstellen in de gemeenteraad?

Vanwege het belang van deze VNG-voorstellen en de gevolgen hiervan voor de rol van de raad, bij het gemeentelijke begrotingsproces attenderen we je graag op deze voorstellen. Afhankelijk van de cultuur in jouw gemeente, kan je ze expliciet onder de aandacht brengen van de raad; ter kennisgeving of ter bespreking.

Met vriendelijke groet

Renée Wiggers
Voorzitter

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
17 mei 2017
Ons kenmerk
BB/U201700352
Lbr. 17/028
Telefoon
(070) 373 8393
Bijlage(n)
3

Onderwerp
Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering

Samenvatting

Gezamenlijk werken aan uitvoeringskracht is voor gemeenten van groot belang om tegemoet te kunnen komen aan de verwachtingen van de samenleving. Door samen te werken aan het vernieuwen en versterken van de uitvoeringskracht kunnen gemeenten hun uitvoeringskracht vergroten en risico's reduceren. Sommige vraagstukken zijn eenvoudigweg te complex om lokaal goed te kunnen oplossen; op andere vraagstukken is voordeel te behalen door het met elkaar te organiseren. Samen werken aan uitvoeringskracht is tevens een uitgangspunt dat u heeft onderstreept in de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van november 2016 en dat ook niet nieuw is in de vereniging.

Voor u liggen drie voorstellen ter besluitvorming, die verder bouwen op de besluitvorming uit de Buitengewone Algemene Ledenvergadering. Zij geven invulling aan de gezamenlijke uitvoering door gemeenten. De voorstellen zijn verdeeld over drie onderdelen:

- A. Instellen College van Dienstverleningszaken en statutenwijziging
- B. Uitwerking Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering
- C. Activiteiten 2018 gezamenlijke gemeentelijke uitvoering

Deze voorstellen worden nader toegelicht in de drie bijlagen bij deze ledenbrief.

Aan de leden

Datum
17 mei 2017
Ons kenmerk
BB/U201700352
Lbr. 17/028
Telefoon
(070) 373 8393
Bijlage(n)
3

Onderwerp

Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering

Geacht college en gemeenteraad,

Gemeenten hebben een sleutelpositie in maatschappelijke opgaven

Of het nu gaat om opvang van vluchtelingen of veiligheid, om de juiste zorg thuis of om duurzaam bouwen: gemeenten hebben een sleutelpositie op tal van maatschappelijke opgaven. Door te kiezen voor een integrale benadering ingegeven vanuit de praktijk, kunnen we deze opgaven samen met anderen verder helpen. De uitvoeringspraktijk beïnvloedt daarmee sterk de bestuurskracht. En daarmee spreken we van een omkering van hoe we Nederland besturen.

De vraagstukken op lokaal niveau zijn divers, complex en breiden zich voortdurend uit. Deze vragen om nieuwe oplossingen en werkprocessen waarbij de informatiecomponent aan belang toeneemt, zoals bijvoorbeeld bij de decentralisaties in het sociaal domein en de Omgevingswet. Door de technologie en digitalisering die de informatiesamenleving kenmerkt, veranderen bovendien relaties, werkwijzen en verwachtingen van inwoners en ondernemers over het handelen van de overheid. Beide ontwikkelingen vragen in samenhang voortdurend aandacht en bieden kansen voor het versterken van de uitvoeringskracht van gemeenten.

Samen sterker: belang van samen werken neemt toe

Gemeenten kunnen de uitvoeringskracht vergroten en risico's reduceren door samen te werken aan het vernieuwen en versterken van de uitvoeringskracht. Sommige vraagstukken zijn eenvoudigweg te complex om lokaal goed te kunnen oplossen; op andere vraagstukken is voordeel te behalen door het met elkaar te organiseren. Voordeel in termen van verbetering van de kwaliteit en toegankelijkheid van de dienstverlening aan bewoners en ondernemers, versterking van de samenwerking in uitvoeringsketens, minder afhankelijkheid van de leveranciersmarkt, kunnen voldoen aan technologische vernieuwing en kostenbesparingen. Het samen werken aan uitvoeringskracht is van groot belang om tegemoet te kunnen komen aan de verwachtingen van de

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag

070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

samenleving. Een uitgangspunt dat u overigens heeft onderstreept in de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van november 2016 en dat ook niet nieuw is in de vereniging. Dit principe was ook al geborgd in de Digitale Agenda 2020 en eerdere besluiten van de ALV, zoals de inrichting van de Informatiebeveiligingsdienst.

Nieuwe samenwerkingsvorm: Samen Organiseren

De vernieuwing en de kracht van de uitvoeringspraktijk zit in de bottom up opschaling. Om met elkaar die opschaling bottom up goed vorm te kunnen geven en aan de versnelling, verbreding en verbinding gevolg te kunnen geven, stellen we een nieuwe samenwerkingsvorm voor: Samen Organiseren.

Samen Organiseren is een nieuwe werkwijze, vormgegeven vanuit de uitvoeringspraktijk en de vraagstukken die hierin spelen, om samen te werken aan een eigentijdse, kwalitatieve en efficiënte gemeentelijke uitvoering. Digitalisering van de dienstverlening en informatievoorziening van gemeenten zijn hierin een onderdeel. Betere verbindingen maken tussen gemeenten, oppakken van gedeelde belemmeringen en zorgen voor standaardisering van processen zijn daarbij de kernactiviteiten van Samen Organiseren.

De kern daarvan is: opschalen en niet uitrollen.

Samen Organiseren is hierin het vliegwiel voor het verbinden en versnellen van de kwaliteitsverbetering van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, op het terrein van dienstverlening, informatievoorziening en medebewindstaken zoals Werk, Zorg, Inkomen, Belastingen en Omgevingswet.

De nieuwe werkwijze kenmerkt zich door een grote betrokkenheid en sturing van gemeenten zelf, onder meer in de vorm van:

1. van onderaf aandragen van projecten en vraagstukken.
2. directe beïnvloeding en besluitvorming op wat er gezamenlijk wordt uitgevoerd.
3. een Taskforce vanuit gemeenten die processen kan initiëren, aanjagen en versnellen.
4. een eigen governancestructuur, in de vorm van een College van Dienstverleningszaken
5. commitment op een aantal structurele investeringen.

Collectieve activiteiten met elkaar organiseren, is niet nieuw. De werkwijze waarop we dat nu willen doen, wel. Samen Organiseren is een ontwikkelgerichte aanpak, die goed wordt gemonitord en periodiek wordt geëvalueerd. Er wordt gekozen voor een stuurperiode van vier jaar. Belangrijk is de ruimte te houden voor bijstellingen, als de opgedane ervaringen in de praktijk daar om vragen. Deze ervaringen kunnen ook input opleveren voor het traject waarin meer fundamenteel wordt nagedacht over de toekomstige governance van de VNG.

Uitwerking van de besluiten van de BALV 2016

Tijdens de BALV 2016 heeft u besloten het organiseren en faciliteren van Samen Organiseren als functie aan de doelstellingen van de VNG toe te voegen en in dat kader het bestuur de opdracht gegeven een Taskforce in te stellen. Tevens heeft u het principebesluit genomen tot een technische omzetting van de uitnamen uit het Gemeentefonds te komen. U heeft opdracht gegeven om voor besluitvorming in de ALV in juni 2017 voorstellen uit te werken om gezamenlijk te werken aan uitvoeringskracht in de vorm van collectieve activiteiten. Hierbij is specifieke aandacht voor Samen Organiseren, dat de kracht van gemeenten zelf benut en als vliegwiel werkt. Deze voorstellen gaan over de governancestructuur, waaronder het instellen van een College van Dienstverleningszaken, over de uitwerking van de technische omzetting voor de uitnamen Gemeentefonds en over de

activiteiten die in het kader van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering in 2018 uitgevoerd worden.

De uitwerking van de besluiten van de BALV van 2016 liggen nu ter besluitvorming voor met de voorstellen A: Instellen College van Dienstverleningszaken en statutenwijziging, B: Uitwerking Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering en C: Activiteiten 2018 gezamenlijke gemeentelijke uitvoering. De uitwerking is tot stand gekomen vanuit de wensen en behoeften van de uitvoeringspraktijk en is getoetst in diverse gremia, zoals de provinciale ledenvergaderingen, diverse bijeenkomsten, ook van beroepsverenigingen, en tijdens workshops gegeven onder meer tijdens het congres Digitale Agenda 2020.

Concrete uitwerking in voorstellen

Voorstel A: Instellen College van Dienstverleningszaken en statutenwijziging

Om Samen Organiseren vorm te geven wordt binnen de governance van de VNG een nieuw bestuurlijk college ingesteld: het College van Dienstverleningszaken. Deze adviseert het bestuur over het vaststellen van standaarden voor de gemeentelijke uitvoering (waaronder ICT-oplossingen, werkprocessen, koppelvlakken, architectuur etc.) en het initiëren van projecten (gebundeld in een vierjarig programmaplan; de 'veranderagenda') die versnelling in opschaling tot stand brengen. Het einddoel is dat meer gemeenten sneller de ontwikkelde voorzieningen gaan gebruiken die de toegankelijkheid en kwaliteit van de lokale dienstverlening verbeteren. Het College van Dienstverleningszaken monitort de uitvoering van deze projecten uit het programmaplan en rapporteert daarover aan bestuur en ALV. Zij laat zich ondersteunen door de Taskforce Samen Organiseren met vertegenwoordigers uit de gemeentelijke uitvoeringspraktijk, beroepsverenigingen en ketenpartners.

Het College van Dienstverleningszaken zal naast de commissie Dienstverlening en Informatiebeleid functioneren, zij hebben een sterke onderlinge relatie. De commissie houdt het primaat op het gebied van advisering aan het bestuur met betrekking tot de strategie, het beleid en de lobby rondom het brede thema Informatiesamenleving. Zij zal vanuit bestuurlijk-strategisch perspectief nadenken over een passend antwoord op de uitdagingen die op dit terrein op gemeenten af komen, volgt wat er rondom dit thema in bestuurlijk Nederland aan initiatieven en activiteiten ontwikkeld wordt en adviseert het bestuur hierover. In nauwe samenspraak met de Taskforce en het College van Dienstverleningszaken wordt de interactie met de uitvoeringspraktijk georganiseerd.

Voorstel B: Uitwerking Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

Vanaf 2018 is het niet meer mogelijk om uitnamen uit het Gemeentefonds rechtstreeks aan de VNG toe te kennen. Om mogelijk te maken om collectief een aantal al langer lopende gezamenlijke activiteiten, onder andere uit de Digitale Agenda 2020, te blijven verrichten en nieuwe toe te voegen, wordt conform het besluit in de BALV 2016 een Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering ingesteld. Het gaat hier om een technische omzetting die als zodanig kostenneutraal is voor de leden. De activiteiten in het kader van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering worden daarmee na besluitvorming in de ALV uit dit fonds gefinancierd.

Alle projecten zullen worden voorgelegd aan de ALV, soms met een meerjarig karakter vanwege de benodigde investeringen. Hiermee wordt voor gemeenten de controle en grip op de inhoud vergroot, bovendien zorgt dit voor continuïteit van de uitvoering van de (meerjarige) projecten. Na besluitvorming in de ALV wordt de bijdrage aan het fonds bij gemeenten in rekening gebracht. De

betaling van de individuele gemeentelijke bijdrage aan het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering volgt uit het lidmaatschap van de VNG. Het bestuur heeft eerder opdracht gegeven om de werking van de huidige governance te evalueren. Hierin wordt de stemverhouding voor besluiten over de begroting van het fonds in de ALV meegenomen. Te allen tijde wordt verantwoording afgelegd aan de leden via de ALV.

Voorstel C: Activiteiten 2018 gezamenlijke gemeentelijke uitvoering

Tot slot wordt de ALV gevraagd besluiten te nemen over de uitvoeringspraktijk van 2018 en verder. Het gaat hierbij om de omvang en inhoudelijke onderbouwing van gezamenlijke activiteiten in 2018, gefinancierd uit het fonds. Een groot aantal van deze activiteiten zijn door eerdere ALV's besloten en lopen door in 2018. Er worden ook enkele nieuwe activiteiten aan toegevoegd. Daarbij wordt tevens vastgesteld welke versnellingsimpulsen Samen Organiseren gaat oppakken, onder andere op het terrein van kennisdeling en implementatieondersteuning. Van onderop zijn projecten en vraagstukken aangedragen en er vindt besluitvorming plaats over wat er gezamenlijk wordt uitgevoerd. Er wordt een ordening aangebracht in de activiteiten in 2018, die aansluit op de bedoeling van Samen Organiseren. Deze ordening leidt tot ontschotting, flexibiliteit, slagkracht en generieke sturing om beter in te spelen op actuele ontwikkelingen.

Uitwerking voor de ALV

Voor u liggen voorstellen ter besluitvorming verdeeld over drie onderdelen:

- A. Instellen College van Dienstverleningszaken en statutenwijziging
- B. Uitwerking Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering
- C. Activiteiten 2018 gezamenlijke gemeentelijke uitvoering

Deze worden nader toegelicht in de drie bijlagen die zijn toegevoegd.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter VNG

Voorstel onderdeel A Instellen College van Dienstverleningszaken en statutenwijziging

Gevraagd besluit

Van de ALV d.d. 14 juni 2017 wordt in vervolg op de besluitvorming in de BALV van 30 november 2016 gevraagd:

1. In te stemmen met de voorliggende uitwerking van de taakopdracht en samenstelling van het College van Dienstverleningszaken.
2. Het bestuur mandaat te verlenen om de eerste benoemingen te doen en daarbij tijdelijke ontheffing aan het bestuur te verlenen voor toepassing van de statutaire bepaling omtrent het niet tegelijkertijd kunnen vervullen van het lidmaatschap van meerdere vaste beleidscommissies.
3. Te besluiten tot wijziging van de artikelen 2 en 3 van de statuten en toevoeging van de artikelen 23 en 24 nieuw (onder vernummering van de volgende artikelen) in de statuten als aangegeven in dit voorstel.

1. Samen Organiseren: vliegwiel voor verbinden en versnellen

Samen Organiseren is het vliegwiel voor het verbinden en versnellen van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, op het terrein van dienstverlening, informatievoorziening en medebewindstaken zoals Werk, Zorg, Inkomen, Belastingen en Omgevingswet.

De nieuwe werkwijze kenmerkt zich door een grote betrokkenheid en sturing van gemeenten zelf, onder meer in de vorm van:

1. van onderaf aandragen van projecten en vraagstukken
2. directe beïnvloeding en besluitvorming op wat er gezamenlijk wordt uitgevoerd.
3. een Taskforce vanuit gemeenten die processen kan initiëren, aanjagen en versnellen
4. een eigen governance structuur, in de vorm van een College van Dienstverleningszaken
5. commitment op een aantal structurele investeringen

Met het BALV-besluit van 30 november 2016 krijgt de VNG een rol in het organiseren van de samenwerking tussen gemeenten in de uitvoering. Deze samenwerking richt zich op verbetering van de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening, niet op beleidsvraagstukken. De VNG creëert waarborgen voor de samenwerking in verenigingsrechtelijke en bestuurlijke zin en faciliteert de beweging Samen Organiseren. De BALV van 30 november 2016 heeft besloten dat er een College van Dienstverleningszaken wordt ingesteld, dat zich laat ondersteunen door een Taskforce Samen Organiseren.

Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan het creëren van goede condities voor de samenwerking tussen gemeenten, in verenigingsrechtelijke en bestuurlijke zin. Dat gebeurt door het instellen van het College van Dienstverleningszaken (punt 2) en het wijzigen van de statuten (punt 3).

De werkwijze Samen Organiseren is nieuw voor gemeenten, het VNG-bureau en KING. Daarom wordt gekozen voor een ontwikkelgerichte aanpak, die goed wordt gemonitord en periodiek wordt geëvalueerd. Belangrijk is de ruimte te houden voor bijstellingen, als de opgedane ervaringen in de

praktijk daar om vragen. Deze ervaringen leveren ook input op voor het traject waarin meer fundamenteel wordt nagedacht over de toekomstige governance van de VNG.

2. College van Dienstverleningszaken

Het is belangrijk om de rol van het College van Dienstverleningszaken te duiden, met aandacht voor de relatie met de commissie Dienstverlening en Informatiebeleid (D&I). Deze twee organen zullen in het beoogde governance model naast elkaar functioneren.

College van Dienstverleningszaken voor standaardisatie en sturing op uitvoeringsprogramma

De beoogde rol van het College van Dienstverleningszaken is ontleend aan de werkwijze van het College voor Arbeidszaken, dat bevoegd is het bestuur te adviseren om afspraken te maken met vakbonden die de gemeenten binden. Het College van Dienstverleningszaken wordt als nieuw orgaan opgenomen in de governance van de VNG wat een statutaire basis vereist.

Het College van Dienstverleningszaken adviseert het bestuur over het vaststellen van standaarden voor de gemeentelijke uitvoering (waaronder ICT-oplossingen, werkprocessen, koppelvlakken, architectuur etc.) en het initiëren van projecten die versnelling in opschaling tot stand brengen, gebundeld in een vierjarig programmaplan: de 'veranderagenda'.

Het einddoel is dat meer gemeenten sneller de ontwikkelde voorzieningen gaan gebruiken die de toegankelijkheid en kwaliteit van de lokale dienstverlening verbeteren. Het College van Dienstverleningszaken monitort de uitvoering van deze projecten uit het programmaplan en rapporteert daarover aan bestuur en ALV.

Commissie Dienstverlening en Informatiebeleid voor strategie en beleidsadvisering informatievraagstukken

De commissie D&I houdt het primaat op het gebied van strategie, beleid en lobby rondom het brede thema Informatiesamenleving. Zij zal vanuit bestuurlijk-strategisch perspectief nadenken over een passend antwoord op de uitdagingen die op dit terrein op gemeenten af komen en volgt wat er rondom dit thema in bestuurlijk Nederland aan initiatieven en activiteiten ontwikkeld wordt. Hier ligt onder andere een relatie met het werk van de Digicommissaris en nieuwe vraagstukken die vragen om strategische keuzes. Bijvoorbeeld op thema's Regie op eigen gegevens, Privacy en doelbinding of Smart Cities. Gelet op de taakstelling is het voornemen de naamgeving van de commissie D&I te veranderen in commissie Informatiesamenleving.

De verbinding tussen Commissie Dienstverlening en Informatiebeleid en College van Dienstverleningszaken wordt goed geborgd

Beleid en uitvoering zijn steeds minder gescheiden werelden; zij beïnvloeden elkaar in de praktijk steeds nadrukkelijker. Een goede verbinding tussen de Commissie Dienstverlening en Informatiebeleid en het College van Dienstverleningszaken is daarom van groot belang, met respect voor ieders rol en opdracht. Het belang van een goede verbinding speelt breder. Ook de andere functionele commissies hebben een signalerende en richtinggevende functie naar Samen Organiseren. Ontwikkelingen die commissies in hun beleidsdomein signaleren, kunnen leiden tot het initiëren van een project om een antwoord te vinden op de gevolgen van die ontwikkelingen voor de gemeentelijke uitvoering. Andersom kunnen belemmeringen in de uitvoeringspraktijk vragen om nieuw beleid en/of inzet op lobby en belangenbehartiging via commissies. Om deze interactie te borgen is het idee enkele keren per jaar een ronde tafel te organiseren tussen de

commissies en het College van Dienstverleningszaken om af te stemmen tussen beleid(sbehoefte) en uitvoering(smogelijkheden) en te spreken over manieren om elkaar te versterken. Dit zal in het reglement van het College van Dienstverleningszaken opgenomen worden. Een andere manier om de verbinding te regelen, is de personele samenstelling van de commissie Dienstverlening en Informatiebeleid en het College van Dienstverleningszaken. Hoe dit deel van de verbinding ingericht wordt staat hierna beschreven.

Samenstelling College van Dienstverleningszaken in overgangsfase

Als de ALV van juni 2017 positief besluit tot het instellen van het College van Dienstverleningszaken is vervolgens de bemensing aan de orde. In lijn met de ontwikkelgerichte aanpak van Samen Organiseren, het belang dat wordt gehecht aan een goede verbinding tussen de commissie Dienstverlening en Informatiebeleid en het College van Dienstverleningszaken en de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen, wordt voor de periode tot de ALV 2018 geopteerd voor een tijdelijke invulling.

Het voorstel is te starten met een College van Dienstverleningszaken van vier leden, twee bestuurders en één gemeentesecretaris die allen deel uitmaken van de commissie Dienstverlening en Informatiebeleid, en een externe deskundige als adviseur. Om verbinding te houden met het voorbereidende werk van de Taskforce Samen Organiseren is verder het voorstel de voorzitter van de Taskforce toe te voegen aan het College¹. De ALV wordt gevraagd het VNG-bestuur mandaat te verlenen om deze benoemingen te doen en daarbij tijdelijke ontheffing te verlenen voor de statutaire bepaling² over het niet tegelijkertijd kunnen vervullen van het lidmaatschap van meerdere vaste beleidscommissies.

Met deze pragmatische oplossing kan het College van Dienstverleningszaken nog voor de zomer van dit jaar van start gaan, wat belangrijk is voor de borging van de nieuwe manier van werken in Samen Organiseren. Als onderdeel van de ontwikkelgerichte aanpak wordt vervolgens een voorstel voorbereid voor de definitieve inrichting van het College van Dienstverleningszaken in de nieuwe governance van de VNG, na de gemeenteraadsverkiezingen van 2018. Het statutaire vraagstuk van dubbele lidmaatschappen van commissies kan vervolgens onder regie van het tijdelijke College van Dienstverleningszaken worden opgelost voor de ALV van juni 2018. In september 2018, wanneer de benoemingen in alle commissies aan de orde zijn³, kan het College van Dienstverleningszaken in definitieve zin worden samengesteld.

3. Statutenwijziging

Deze paragraaf beschrijft de benodigde wijzigingen of aanvullingen op de statuten om de volgende zaken van een deugdelijke juridische grondslag te voorzien:

- (1) de nieuwe functie die de VNG krijgt
- (2) het instellen van het College van Dienstverleningszaken
- (3) het instellen van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

¹ Deze Taskforce wordt op basis van de opdracht van de BALV van 30 november 2016 door het bestuur in mei 2017 samengesteld.

² Zie artikel 24, lid 18 van de statuten

³ Zie artikel 24, lid 13 jo 15, lid 2

De nieuwe functie van de VNG

Met het expliciet in de statuten opnemen van de nieuwe functie wordt de basis gelegd voor het organiseren van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, het instellen van het College van Dienstverleningszaken, het instellen van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering en het vragen van een financiële bijdrage aan de leden ter dekking van de kosten van het Fonds.

Het voorstel is daartoe:

- a. *artikel 2, lid 3 als volgt te wijzigen: achter het woord 'beheerstaken' in te voegen '...en uitvoering van dienstverlening ..' en*
- b. *aan artikel 3 een sub r toe te voegen luidende als volgt: 'r. het ten behoeve van en samen met haar leden organiseren van projectmatige, programmatische en structurele activiteiten die gericht zijn op gezamenlijke gemeentelijke uitvoering'.*

Instellen College van Dienstverleningszaken

Het voorstel is voor het instellen van het College van Dienstverleningszaken een apart artikel in de statuten op te nemen met de taak, samenstelling en procedure van benoeming en daarin ook de opdracht om een reglement vast te stellen. Hieronder staat het voorstel voor het in te voegen artikel 23 nieuw (onder vernummering van de volgende artikelen):

Artikel 23 College van Dienstverleningszaken (nieuw)

1. *De Vereniging kent een College van Dienstverleningszaken waarvan de leden op voordracht van de adviescommissie, zoals bedoeld in artikel 15, worden aangewezen door de algemene vergadering.*
2. *Het College richt zich op het verbeteren van de gemeentelijke uitvoeringspraktijk. Het College doet dit onder meer door:*
 - a. *Het adviseren van het bestuur over vast te stellen standaarden ter verbetering van de kwaliteit en efficiëntie van gezamenlijke gemeentelijke uitvoering;*
 - b. *Het doen van voorstellen aan het bestuur ter bevordering van samenwerking tussen gemeenten;*
 - c. *Het voeren van overleg met het bestuur, leden van de vereniging en derden gericht op de totstandkoming van afspraken en overeenkomsten ter bevordering en uitvoering van de activiteiten genoemd onder a en b van dit artikel;*
 - d. *Het informeren van de leden over de onder punt a, b, en c genoemde activiteiten.*
3. *Het bestuur stelt een reglement vast waarin ten minste worden geregeld:*
 - a. *de samenstelling en werkwijze van het College;*
 - b. *de wijze waarop het bestuur de leden raadpleegt ter zake van de activiteiten van het College;*
 - c. *de wijze waarop het College rekening en verantwoording aflegt over zijn activiteiten, alsmede de frequentie daarvan.*

In stand houden Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

Voor de technische omzetting van de financiering van de activiteiten in het kader van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, is voorstel B uitgebracht (Uitwerking Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering). Voor het in stand houden van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering, het beheer en de verantwoording wordt een nieuw artikel aan de statuten toegevoegd.

In dit artikel wordt ook de verplichting van de leden opgenomen om een financiële bijdrage in de kosten van het fonds te voldoen nadat de begroting is vastgesteld.

Artikel 24; Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (nieuw)

1. *De Vereniging heeft een Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. Het Fonds behoort tot het vermogen van de vereniging en heeft geen winstoogmerk.*
2. *Ten laste van het Fonds worden de kosten gebracht van de activiteiten als bedoeld in artikel 3, sub r*
3. *De algemene vergadering stelt, op voorstel van het bestuur, jaarlijks vast:*
 - a. *de voor de leden uit te voeren activiteiten als bedoeld in artikel 3, sub r*
 - b. *de begroting ter realisering van de onder a genoemde activiteiten; in deze begroting kunnen meerjarige verplichtingen worden opgenomen.*
4. *Ieder lid van de Vereniging is jegens de Vereniging verplicht om jaarlijks een door de algemene vergadering vast te stellen financiële bijdrage aan de Vereniging te voldoen ter dekking van de kosten van het Fonds als bedoeld in lid 2, welke kosten volgen uit de in lid 3 genoemde begroting nadat deze is vastgesteld.*
5. *Voor het aannemen van voorstellen als bedoeld in lid 3 en 4 van dit artikel, is een meerderheid van ten minste twee derde van het aantal ter vergadering uitgebrachte stemmen vereist.*
6. *De algemene vergadering stelt als onderdeel van de jaarrekening van de Vereniging de rekening en verantwoording van het Fonds vast.*
7. *Het bestuur stelt een reglement vast waarin ten minste worden geregeld:*
 - a. *de wijze van beheer van het Fonds;*
 - b. *de wijze waarop het College van Dienstverleningszaken in de gelegenheid wordt gesteld het bestuur te adviseren over de besteding van middelen uit het Fonds;*
 - c. *de wijze van afrekening in geval van opheffen van het Fonds, waarbij een eventueel batig saldo van het Fonds, na aftrek van de liquidatiekosten, wordt teruggestort naar de leden, naar rato van hun inbreng.*

Voorstel Onderdeel B Uitwerking Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

Beslispunten ALV inzake Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

De Algemene Ledenvergadering wordt gevraagd in te stemmen met de werkwijze en governance van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering en in dat kader te besluiten:

1. het Fonds per 1 januari 2018 op te nemen op de balans van de vereniging en door het bestuur te laten beheren
2. de begroting van het Fonds en de hoogte van de financiële bijdrage van de leden aan het Fonds, in beginsel gebaseerd op inwoneraantal, jaarlijks ter goedkeuring voor te leggen aan de ALV, waarna de leden verplicht zijn deze financiële bijdrage te voldoen ter dekking van de kosten van het Fonds
3. de financiële en inhoudelijke verantwoording over het Fonds aan de ALV op te nemen in de jaarrekening en het jaarverslag van de vereniging

1. Aanleiding

In de Buitengewone Algemene Ledenvergadering (BALV) van 30 november 2016 is besloten om een nieuw arrangement in te richten voor de financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten die de VNG op verzoek van de leden voor hen organiseert of uitvoert. Deze notitie bevat de uitwerking daarvan in de vorm van het voorstel om een administratief fonds in te richten bij de VNG onder de naam *Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering*.

De aanleiding tot deze herijking van het financieel arrangement is tweeledig. Enerzijds is de behoefte, urgentie en het financiële belang van het gezamenlijk organiseren van verbeteringen in de gemeentelijke dienstverlening de afgelopen jaren toegenomen, in het bijzonder vanwege de digitalisering. Dat vraagt om het versterken van het eigenaarschap van gemeenten, het inbouwen van waarborgen in de governance van de VNG voor een adequate sturing, aanpassing van besluitvormingsprocessen en vergroten van transparantie. Anderzijds het feit dat de bestaande financieringsmethodiek, namelijk een uitname uit het Gemeentefonds, vanaf 2018 niet meer is toegestaan¹.

Op basis van het voorstel 'Samen Organiseren'² is in de BALV op 30 november 2016 reeds besloten om het nieuwe financiële arrangement als een *technische omzetting* vorm te geven. De nieuwe aanpak als zodanig heeft dus geen materiële of inhoudelijke consequenties. De instelling van het Fonds verandert de activiteiten en projecten die voor de gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd niet, en evenmin het daarvoor gereserveerde budget (los van de vraag of er om inhoudelijke redenen aanleiding is wijziging aan te brengen in het huidige budget, wat nu niet aan de orde is). Ook de wijze waarop de besluitvorming en verantwoording plaatsvindt over de uit te voeren gezamenlijke activiteiten verandert niet; dit blijft lopen via de ALV. Wel wordt de transparantie vergroot en nemen mede daardoor de beïnvloedingsmogelijkheden van de leden toe.

¹ In formele zin is een uitname uit het Gemeentefonds nog wel toegestaan, maar mag deze niet aan een derde (zoals VNG) worden uitgekeerd.

² BALV-voorstel Samen Organiseren, VNG, november 2016.

Dit voorstel bevat de uitwerking van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. In paragraaf 2 staan de criteria die leidend zijn voor de uitwerking. De bestuurlijke aspecten worden toegelicht in paragraaf 3, aspecten rond uitvoering en beheer volgen in paragraaf 4. De statutaire verankering van het fonds vindt u terug in voorstel onderdeel A: Instellen College van Dienstverleningszaken en statutenwijziging.

2. Criteria voor de uitwerking van het fonds

De richtlijnen die waren opgenomen in het besluit van de BALV om tot een fonds te komen, zijn vertaald in de volgende criteria.

- *Beleidsneutraal.* Het gaat om een 'technische omzetting', dat wil zeggen dat de vormgeving en inrichting van het fonds als zodanig geen inhoudelijke of materiële veranderingen tot gevolg mag hebben.
- *Transparant.* De voeding, het beheer, de besteding en de verantwoording over het fonds moet transparant en herkenbaar zijn voor de leden. Zowel ambtelijk, als voor bestuurders en gemeenteraden. De bijdrage van elke gemeente aan het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering moet transparant en zijn en uitgelegd kunnen worden.
- *Draagvlak.* Het financieel arrangement beschikt over draagvlak bij de gemeenten omdat hun zeggenschap goed wordt geborgd, het logisch is vormgegeven en past binnen de gebruikelijke mores en systematiek van de gezamenlijk georganiseerde of uitgevoerde activiteiten.
- *Continuïteit.* Het fonds is zo gestructureerd, dat de continuïteit van de geldstromen gewaarborgd is. Dit mede omdat een groot deel van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten een doorlooptijd kennen van enkele jaren, waaraan ook meerjarige verplichtingen en dus structurele uitgaven verbonden zijn.
- *Toekomstbestendig.* De fondsuitwerking moet voldoende flexibel zijn om ook bij toekomstige veranderingen adequaat te functioneren. We kunnen er een aantal jaren mee vooruit.
- *Administratief beheersbaar.* Het beheer van het fonds moet in de praktijk goed hanteerbaar zijn en geen aanleiding geven tot administratieve rompslomp of extra bureaucratie. Het beheer sluit aan op en past bij de bestaande VNG-systematiek van administratieve organisatie, planning en control, en is eenvoudig te verantwoorden in de gemeentebegrotingen en jaarrekeningen.
- *Eenvoudig.* Belangrijk voor het draagvlak ook op termijn is dat de keuzes achter de uitwerking van het fonds niet te complex zijn. Waar verschillende oplossingen mogelijk zijn die inhoudelijk weinig verschillen, is gekozen voor de eenvoud.

Op basis van deze criteria is ervoor gekozen, na weging van verschillende mogelijkheden, het Fonds onder te brengen binnen de vereniging. De basis daarvoor wordt gelegd in de statuten van de vereniging. Zie hiervoor voorstel A: Instellen College van Dienstverleningszaken en statutenwijziging. Daarmee wordt de governance van toepassing, waarmee de invloed van de leden geborgd is. Ook kan het beheer zo dichtbij, in de eigen VNG-organisatie belegd worden.

3. Bestuurlijke aspecten

3.1 Om welke geldstromen gaat het en waarvoor zijn deze bedoeld?

Het Fonds wordt ingesteld met het oog op continuering van een scala van gezamenlijk te organiseren of uit te voeren gemeentelijke activiteiten die tot op heden rechtstreeks uit het Gemeentefonds worden gefinancierd. Uitgaande van de geldstromen in 2017 gaat het om

€ 52,3 mln. inclusief btw³, waarvan € 26,1 mln. bestaat uit meerjarige aangegane verplichtingen voor al lopende activiteiten waarover de leden op achtereenvolgende eerdere ALV's een besluit hebben genomen.

De omvang van de gezamenlijke activiteiten is geen statisch gegeven. In de afgelopen zes jaar zijn de bedragen bijna verviervoudigd, van € 13,5 mln. in 2011 naar meer dan € 52,3 mln. in 2018. Voor de verdere toekomst zou een intensivering van de gezamenlijke activiteiten nodig kunnen blijken, vooral omdat de beheercomponent van verschillende digitale toepassingen naar verwachting zal toenemen. Wanneer dit aan de orde is, leggen we hiervoor een afzonderlijk voorstel voor aan de ALV, zodat de leden daarover kunnen beslissen. Het maakt dus nadrukkelijk geen onderdeel uit van dit voorstel.

In voorstel C: Activiteiten 2018 gezamenlijke gemeentelijke uitvoering vindt u een voorstel voor de activiteiten die in 2018 ten laste van het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering uitgevoerd zullen worden.

3.2 Zeggenschap bij de leden over hoogte en aanwending budget fonds

Tot op heden heeft het bestuur van de VNG de gezamenlijk te organiseren of uit te voeren activiteiten (inclusief de meerjarenbudgetten) altijd ter goedkeuring vooraf aan de ALV voorgelegd. Dat had statutair gezien niet gehoeven, maar vond het bestuur wel wenselijk in het kader van ordentelijke besluitvorming en het verwerven van draagvlak voor deze aanwending.

Ook in de toekomst blijft deze evenwichtige en ordentelijke besluitvorming in stand en wordt de zeggenschap van de leden daarin verder versterkt. Uitnamen uit het Gemeentefonds worden toch vaak als black box ervaren waar weinig invloed op uitgeoefend kan worden. Door het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering met eigen middelen te voeden en daarover jaarlijks in de ALV te beslissen, ontstaat meer transparantie en verankeren we de zeggenschap en het draagvlak bij de leden, die vanaf 2018 immers individueel verplicht worden jaarlijks een financiële bijdrage te voldoen ter dekking van de kosten van het Fonds.

In de begrotingsregels voor het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering wordt vastgelegd dat het bestuur de begroting van het fonds en de hoogte van de financiële bijdrage van de leden jaarlijks ter goedkeuring aan de ALV voorlegt. In deze begroting kunnen meerjarige verplichtingen worden opgenomen die volgen uit structurele activiteiten.

Net als voorheen blijven de gezamenlijke activiteiten onderdeel uitmaken van de integrale VNG-begroting, die het bestuur op de gangbare wijze in het najaar vaststelt. De fondsbegroting voor gezamenlijke activiteiten voor het volgende jaar, die in de jaarlijkse ALV van juni wordt goedgekeurd, zal één op één worden opgenomen in de VNG-begroting voor dat jaar. De verantwoording over de uitvoering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten is onderdeel van de verantwoording over (de activiteiten van) VNG. Die bestaat er uit dat het bestuur de jaarrekening van VNG ter vaststelling aan de ALV voorlegt, voorzien van een jaarverslag ter

³ In de BALV van 2016 is een bedrag van €50,7 mln. beschreven; hierin was echter de btw-component voor taxatiewijzer WOZ en Basisdienstverlening KING ad €1,6 mln. niet opgenomen. Netto blijft de uiteindelijke bijdrage per gemeente budgetneutraal doordat het verschil in btw kan worden verrekend met het BTW-compensatiefonds.

kennisgeving.⁴ De jaarrekening bevat ook de financiële verantwoording over de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten. Er is geen aanleiding om deze procedure aan te passen. Binnen deze constellatie valt ook de verantwoording aan de ALV over de activiteiten die KING uitvoert ten behoeve van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten.

3.3 Wat is de grondslag voor inning van de gemeentelijke bijdragen?

Met ingang van 2018 zal de VNG voor de gezamenlijke activiteiten geen verzoek meer doen aan het ministerie van BZK tot uitnamen uit het Gemeentefonds. In plaats daarvan zal de VNG de benodigde middelen in de vorm van een verplichte financiële bijdrage naar rato van het inwoneraantal bij alle gemeenten in rekening brengen (factureren) om zo het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering te voeden. De aldus verkregen middelen zijn uitsluitend bestemd voor activiteiten die al zijn goedgekeurd door de ALV, binnen de eveneens goedgekeurde financiële kaders. In lijn hiermee heeft het ministerie van BZK de middelen die vanaf 2018 binnen het Gemeentefonds al begroot waren voor uitname voor de VNG laten vrijvallen voor verdeling over alle gemeenten. Deze verdeling vindt plaats via de algemene uitkering, naar inwonertal⁵. De verdeelsleutel van het inwonertal die BZK hierbij heeft gehanteerd, wordt ook de verdeelsleutel die de VNG zal hanteren bij het innen van de middelen. Dit omwille van eenvoud en herkenbaarheid, en om de budgettaire neutraliteit zo goed mogelijk te borgen.

De sleutel 'aantal inwoners' op een vaste peildatum is herkenbaar omdat veel van de betrokken activiteiten die gefinancierd worden uit het fonds inwoner gerelateerd zijn. Denk bijvoorbeeld aan de digitalisering van publieksdienstverlening, waar in beginsel elke inwoner baat bij heeft. Het inwonertal is bovendien een maatstaf die stabiel is, omdat deze na vaststelling op elke vaste peildatum niet meer wijzigt. Daardoor geeft deze bij meerjarenprogramma's een rustig en voorspelbaar beeld voor elke gemeentebegroting. Het inwonertal als verdeelsleutel vormt dus ook een toekomstbestendige basis: gemeenten weten langjarig goed waar zij aan toe zijn omdat het inwonertal van gemeenten over het algemeen weinig muteert. Ook voor nieuw toe te voegen gezamenlijke activiteiten zal de VNG omwille van de eenvoud en transparantie het inwonertal als verdeelsleutel hanteren, tenzij de gemeenten in gezamenlijkheid via de ALV zouden besluiten dat een andere verdeelsleutel te verkiezen is.

In het geval de gezamenlijke activiteiten worden beëindigd en er zouden middelen in het fonds resteren, dan worden deze terugbetaald aan de leden. De terugbetalingsregeling naar de leden wordt statutair verankerd en zal gestructureerd worden naar rato van de door de jaren heen geleverde inbreng.

4. Beheer en uitvoering

De financiële bijdragen van de leden aan het fonds zullen worden geïnd via facturering. Die facturering vond om administratieve redenen ook al in de 'oude' situatie plaats, echter zonder een betalingsverplichting. Vóór 2018 gebeurde de betaling immers al door de uitname uit het Gemeentefonds. Het gevolg van de technische aanpassing is dus slechts dat de facturen vanaf 2018 door de gemeenten wél betaalbaar moeten worden gesteld. De middelen die gemeenten

⁴ Artikel 14 lid 1 van de statuten VNG.

⁵ Dit sluit aan bij de verdeling die BZK hanteert en wordt toegelicht in de Meicirculaire Gemeentefonds 2017.

bijdragen aan het fonds worden op het moment van betalen 'VNG-middelen'. De VNG moet deze beheren conform het bestaande Treasurystatuut. Ook in dit opzicht is dus geen inhoudelijke wijziging aan de orde ten opzichte van de huidige wijze waarop financieringsmiddelen voor gezamenlijke activiteiten worden beheerd.

De besteding van de middelen van het fonds (het aangaan van verplichtingen, de mandatering, de budgetbewaking) onderscheidt zich niet van de besteding van de huidige middelen van de VNG, waaronder de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten. Dat geldt ook voor de besteding van de middelen die aan KING beschikbaar worden gesteld voor de instandhouding en de uitvoering van gezamenlijke activiteiten. Er is geen aanleiding om dit als gevolg van deze 'technische omzetting' te veranderen.

Het toenemende financiële belang en de nieuwe financiële routing, met daarin expliciet de plek van het Fonds, inclusief een jaarlijkse fondsbegroting, en de toenemende incassoactiviteiten, vergen op onderdelen een extra inzet en een uitbreiding van werkinstructies en procedurebeschrijvingen. Dit leidt eveneens tot extra inzet voor de VNG in de bedrijfsvoering bij controlling, zowel bij de implementatie (tijdelijk) als bij de operatie (structureel). Deze beheerkosten worden opgenomen in de begroting van het Fonds. De bovenstaande uitwerking is in grote zorgvuldigheid en in afstemming met BZK, accountant en fiscaal adviseurs tot stand gekomen. Met de Belastingdienst loopt al enige tijd overleg over de fiscale behandeling van de geldstromen van de VNG en de interpretatie door de Belastingdienst met oog op de Vennootschapsbelasting (Vpb). Deze interpretatie is veranderd als gevolg van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen uit 2016. In het overleg met de Belastingdienst wordt nu ook de technische omzetting naar het Fonds meegenomen.

Voorstel onderdeel C Activiteiten 2018 Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering

Gevraagd besluit

De Algemene Ledenvergadering wordt gevraagd:

1. In te stemmen met de uitvoering van de in dit voorstel beschreven activiteiten in 2018 onder de noemer gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, zoals vermeld in het nieuw in te voegen artikel 3 sub r in de statuten van de VNG (voorstel A).
2. In te stemmen met de financiering van deze activiteiten uit het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) tot een bedrag van € 52,3 mln.¹, waarbij:
 - a. voor een bedrag van € 26,1 mln. sprake is van vastliggende meerjarige verplichtingen die volgen uit besluitvorming in eerdere ALV's;
 - b. voor een bedrag van € 2,6 mln. nieuwe meerjarige activiteiten worden gestart;
 - c. voor een bedrag van € 23,6 mln. projectmatige en programmatische activiteiten in 2018 worden uitgevoerd.
3. In te stemmen met het in rekening brengen van de financiële bijdrage 2018 bij de leden, naar rato van het inwoneraantal, tot een bedrag van € 52,3 mln.

1. De context van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering

Dit voorstel beschrijft de inhoudelijke activiteiten in het kader van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering in 2018, gefinancierd uit het Fonds GGU. Met het BALV-besluit van 30 november 2016 krijgt de VNG een rol in het organiseren van de samenwerking tussen gemeenten in de uitvoering. Deze samenwerking richt zich op verbetering van de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening, niet op beleidsvraagstukken. De VNG creëert waarborgen voor de samenwerking in verenigingsrechtelijke en bestuurlijke zin en faciliteert de beweging Samen Organiseren. Er wordt een ordening aangebracht in de activiteiten in 2018, die aansluit op de bedoeling van Samen Organiseren. Deze ordening leidt tot ontschotting, flexibiliteit, slagkracht en generieke sturing om in te spelen op actuele ontwikkelingen.

Vanaf 2018 is het niet meer mogelijk om uitnamen uit het Gemeentefonds rechtstreeks aan de VNG toe te kennen. Om mogelijk te maken om collectief activiteiten te blijven verrichten, wordt conform het besluit in de BALV 2016 een Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) ingesteld. Over de uitwerking van dit besluit gaat voorstel B: Uitwerking Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering. De inhoudelijke activiteiten 2018 zoals in voorliggend voorstel beschreven, worden na besluitvorming in de ALV uit het fonds GGU gefinancierd.

In de volgende paragraaf wordt eerst kort teruggesproken op de vastgestelde bestuurlijke ambities uit de Digitale Agenda 2020 en de beweging Samen Organiseren. Deze geven richting aan de activiteiten in 2018. Vervolgens worden in paragraaf 3 de gebruikte ordeningssystematiek en de meerjarige activiteiten én jaarlijkse activiteiten beschreven. Als laatste wordt in paragraaf 4 ingegaan op de sturing op de activiteiten, die in vierjarige sturingsperiodes wordt vormgegeven.

2. Bestuurlijke ambities uit de Digitale Agenda 2020

In de ALV van juni 2015 hebben gemeenten onder het motto 'Samen doen wat samen kan' besloten hun krachten als meest nabije overheid voor inwoners en ondernemers te bundelen. Op het vlak van dienstverlening en de daarbij horende informatievoorziening is deze krachtenbundeling vormgegeven in de Digitale Agenda 2020. De gemeenten hebben met deze bestuurlijke agenda een beweging gecreëerd, waarin steeds meer zaken gezamenlijk worden opgepakt en waarin op die manier de kracht van de lokale overheid gestalte krijgt. Met de Digitale Agenda hebben gemeenten drie strategische ambities geformuleerd:

1. Gemeenten nemen open en transparant deel aan de participatiesamenleving;

¹ Dit bedrag is inclusief Btw; voor een toelichting zie voorstel B.

2. Dat doen gemeenten door als één efficiënte overheid te werken;
3. Gemeenten werken massaal digitaal en leveren maatwerk lokaal.

De eerste ambitie geeft ons uiteindelijke doel aan, dat alleen gerealiseerd kan worden door een groot aantal resultaten te boeken op de andere, meer instrumentele ambities.

Voortbouwend op de ambities uit de Digitale Agenda 2020 is in de BALV van 2016 met de beweging Samen Organiseren de nadruk gelegd op het stimuleren van grootschalig gebruik van initiatieven die (1) de kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers verbeteren, (2) de uitvoeringskwaliteit van processen vergroten en/of (3) schaalvoordelen op gebied van informatievoorziening en ICT-infrastructuur opleveren. Daarvoor worden belemmeringen weggenomen en standaarden vastgesteld. Deze gezamenlijke ambities geven richting aan de activiteiten in het kader van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering in 2018, die in paragraaf 4 worden beschreven.

3. Inhoudelijke activiteiten 2018

De ordening die nu wordt aangebracht in de inhoudelijke activiteiten die onderdeel zijn van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering, is enerzijds gebaseerd op verschillende ontwikkelfasen van producten en diensten, anderzijds op de inhoudelijke domeinen waarop deze plaatsvinden. Deze fasen zijn de volgende:

1. Voorbereiding uitvoeringsstrategie
2. Innovatie en initiatie
3. Ontwikkeling
4. Opschaling en implementatie
5. Beheer en doorontwikkeling

Naast de fases waarlangs activiteiten worden geordend, kunnen verschillende inhoudelijke domeinen onderscheiden worden. De activiteiten in het kader van gezamenlijke gemeentelijke uitvoering richten zich op het verbeteren van de kwaliteit van gemeentelijke dienstverlening en informatievoorziening en de uitvoering van beleidsneutrale medebewindstaken. De activiteiten kunnen hierbinnen een slag specifiek geordend worden naar de volgende inhoudelijke domeinen:

1. fysiek domein
2. sociaal domein
3. publiek dienstverlening en overige domeinen
4. randvoorwaarden (waaronder generieke voorzieningen)

De combinatie van deze twee assen leidt tot een ordening waarlangs alle activiteiten in het kader van gezamenlijke gemeentelijke uitvoering worden beschreven, die uit het in te richten Fonds GGU worden gefinancierd. Eerst worden de meerjarige activiteiten beschreven, die op basis van eerdere besluitvorming in de ALV doorlopen, vervolgens worden de nieuwe meerjarige activiteiten benoemd die in 2018 zullen starten. Deze activiteiten vallen grotendeels in de fase Beheer en doorontwikkeling. Als laatste wordt ingegaan op de jaarlijkse projectmatige en programmatische activiteiten in de fasen Voorbereiding uitvoeringsstrategie, Innovatie en initiatie, Ontwikkeling, en Opschaling en implementatie.

Meerjarige activiteiten

De gezamenlijke gemeentelijke uitvoering heeft een basis aan lopende activiteiten waar in eerdere ALV's de afgelopen jaren al over is besloten. Dit zijn meerjarige activiteiten met bijbehorende verplichtingen. Een voorbeeld hiervan is de Informatiebeveiligingsdienst. Met deze meerjarige activiteiten is in 2018 een budget van €26,1 mln gemoeid. Activiteiten waarvoor meerjarige financiering beschikbaar is gesteld door de ALV, zijn in principe niet eindig. Dit maakt het mogelijk dat eerder kan worden overgegaan tot het aannemen van vast personeel en dat langjarige contracten met leveranciers kunnen worden gesloten. Daarmee is behoud van kennis en

continuïteit beter geborgd. Het afbouwen van een meerjarige activiteit kost minimaal 5 jaar². Hiervoor is besluitvorming nodig in de ALV.

Naast de lopende meerjarige activiteiten worden opgeleverde producten uit 2017 in beheer genomen voor in totaal €2,6 mln., waarmee dit meerjarige uitgaven worden (te weten SVB BGT, ENSIA structureel en Beheer opgeleverde producten Digitale Agenda). Hierdoor nemen de totale meerjarige uitgaven in de fase Beheer en doorontwikkeling in 2018 ten opzichte van 2017 toe tot in totaal €28,7 mln.

In het jaar 2018 worden de volgende meerjarige activiteiten uitgevoerd, die onderdeel zijn van de fase Beheer en doorontwikkeling. In bijlage 1 staat een korte toelichting per activiteit.

Sociaal Domein	€ 11.850.000
Realisatie en beheer Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein	
Beheer Informatievoorziening Sociaal Domein (ISD) standaarden en ICT-Infrastructuur	
Beheer en aanbesteding Raamcontracten Sociaal Domein	
Fysiek Domein	€ 1.210.000
Taxatiewijzers WOZ	
Samenwerkingsverband van Bronhouders Basisregistratie Grootchalige Topografie (SVB BGT) <i>nieuw</i>	
Dienstverlening en Overige Domeinen	€ 1.363.000
14+netnummer	
Burgerzakenmodules en basisregistratie Personen	
Randvoorwaarden	€ 14.325.000
Basisdienstverlening KING	
(Innovatie en Impact, Implementatie, Sturingsinformatie, Architectuur en Standaarden, Informatiebeveiliging en Privacy, Infrastructuur en Inkoop, Dienstverlening en Bedrijfsvoering)	
Informatiebeveiligingsdienst (IBD)	
Leveranciersmanagement (beheer onderhoud NUP)	
Eenduidige Normatiek Singel Information Audit (ENSIA) structureel <i>nieuw</i>	
Beheer opgeleverde producten Digitale Agenda <i>nieuw</i>	
Totaal	€ 28.748.000

Projectmatige en programmatische activiteiten in 2018

Naast deze meerjarige activiteiten, worden jaarlijks nieuwe activiteiten uitgevoerd waarvoor financiering nodig is. Deze activiteiten en de daarvoor benodigde middelen vragen dan ook om jaarlijkse besluitvorming in de ALV. Het gaat voor 2018 om een budget van € 23,6 mln.

De projectmatige en programmatische activiteiten die in 2018 worden uitgevoerd, zijn ingedeeld aan de hand van de eerste vier ontwikkelfases. De fases Voorbereiding uitvoeringsstrategie en Innovatie en initiatie zijn enerzijds gericht op het duiden van trends en anderzijds op het initiëren van nieuwe projecten die bijdragen aan het wegnemen van belemmeringen en innovatie van werkprocessen in publieksdienstverlening en andere medebewindstaken op gang brengen. Deze activiteiten worden uitgevoerd met een relatief bescheiden budget.

De nadruk van de projectmatige en programmatische activiteiten in 2018 ligt op de fases Ontwikkeling en Opscaling en implementatie. In generieke zin wordt in de fase Ontwikkeling

² Dit is gebaseerd op gebruikelijke termijnen voor het uittreden uit samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen.

ingezet op de ontwikkeling van ICT-infrastructuur en andere randvoorwaarden voor het verbeteren van de gemeentelijke informatievoorziening, het borgen van de informatieveiligheid en het creëren van mogelijkheden voor gemeentelijke samenwerking. Specifiek vraagt het Digitaal Stelsel Omgevingswet uiteraard om actie en investeringen. Ook is de doorontwikkeling van belang van de Informatievoorziening in het Sociaal Domein die is ontwikkeld voor de drie decentralisaties. Het stimuleren van het gebruik van de GDI is in 2018 sterk versoerd ten opzichte van 2017. De prioriteit ligt bij die zaken waar gemeenten in hun uitvoeringspraktijk het meest baat bij hebben (zoals digitale identiteit) of die wettelijk verplicht zijn (Wet GDI).

In de fase Opschaling en implementatie ligt de nadruk op dienstverlening. De projecten onder innovatief standaardiseren van de dienstverlening worden door Samen Organiseren aangejaagd. Daarnaast wordt verlengd ingezet op het versterken van de verantwoording over informatieveiligheid door Eenduidige Normatiek Singel Information Audit (ENSIA) en wordt gestart met een privacy ondersteuningsaanpak voor gemeenten. Ook wordt een 'revolving fund' gecreëerd, waarmee inkooptrajecten (zoals de eerdere succesvolle aanbesteding mobiele telefonie) gemakkelijker kunnen worden voorgefinancierd.

Vorbereiding uitvoeringsstrategie	€ 699.000
Visievorming, uitvoeringsstrategie en trendwatching	
Innovatie & initiatie	€1.550.000
Initiatie van nieuwe projecten	
Innovatie van werkprocessen op medebewindstaken	
Ontwikkeling	€12.480.000
Infrastructuur en randvoorwaarden	
- Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI)	
- Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)	
- Vernieuwing Informatiebeveiligingsdienst (IBD)	
- Digitalisering Archief	
Informatievoorziening Omgevingswet	
Informatievoorziening Sociaal Domein	
Opschaling & implementatie	€8.850.000
Eenduidige Normatiek Singel Information Audit (ENSIA)	
Privacy aanpak	
Innovatief standaardiseren van dienstverlening	
Revolving Fund inkoop	

Totaaloverzicht activiteiten 2018

Uiteindelijk leidt bovenstaande tot het totaaloverzicht van inhoudelijke activiteiten in 2018 zoals weergegeven in onderstaande figuur.

	Vorbereiding Uitvoeringsstrategie	Innovatie & Initiatie	Ontwikkeling	Opschaling & implementatie	Beheer & doorontwikkeling
Fysiek Domein		Werkprocessen medebewinds- taken	Informatie- voorziening Omgevingswet		Taxatiewijzer WOZ SVB BGT
Sociaal Domein		Werkprocessen medebewinds- taken	Informatie- voorziening Sociaal Domein		Monitor SD ISD beheer Beheer raamcontracten SD
Dienstverlening & Overige Domeinen		Werkprocessen medebewinds- taken		Innovatief standaardiseren dienstverlening	14+ netnummer Burerzaken- modules en BRP
Rand- voorwaarden	Visievorming, uitvoerings- strategie en trendwatching	Initiatie van nieuwe projecten	GGI GDI Vernieuwing IBD Digitalisering Archief	ENSIA project Privacy aanpak Revolving Fund Versnelling opshaling Vaststellen standaarden	Basisdienst- verlening KING Leveranciers- management IBD ENSIA beheer Beheer DA2020
	699.000 1,3 %	1.550.000 3 %	12.480.000 23,9 %	8.850.000 16,9 %	28.748.000 54,6%

4. Robuuste, gedragen en slagvaardige investeringsbeslissingen met slagkracht

Het Fonds GGU wordt vormgegeven conform de in voorstel B beschreven governance, met stuurperiodes van 4 jaar. Het VNG-bestuur is verantwoordelijk voor de activiteiten die worden gefinancierd uit het fonds. Het bestuur staat hiervoor in actieve verbinding met het College van Dienstverleningszaken en de beleidscommissies van de VNG in hun adviserende rol.

Om directe gemeentelijke inbreng effectief te maken, slagkracht te borgen, ontschot te kunnen werken en in te kunnen spelen op de actualiteit, zal in het reglement van het Fonds GGU een bij de verschillende ontwikkelfases passende mandaatregeling voor het bestuur worden uitgewerkt. Deze is bedoeld om in de loop van het jaar investeringsbeslissingen te kunnen nemen. Het financiële kader zoals beschreven in paragraaf 3 is hierbij uiteraard leidend. Het bestuur rapporteert en verantwoordt over het geheel conform de governance die is beschreven in voorstellen A en B aan de (B)ALV.

Bijlage 1: Kwalitatieve toelichting bij de activiteiten in 2018

Uit het Fonds GGU worden zowel meerjarige als jaarlijkse activiteiten/investeringen gefinancierd. In deze bijlage worden de belangrijkste activiteiten per ontwikkelfase kort toegelicht.

Inhoudelijke toelichting meerjarige activiteiten

Met deze meerjarige activiteiten is in 2018 een budget van € 28,7 mln gemoeid, waarvan €2,6 mln voor nieuwe meerjarige activiteiten wordt gereserveerd. De nieuwe meerjarige activiteiten worden bekrachtigd met het te nemen besluit in de ALV van 2017. Met de overige meerjarige activiteiten is al in eerdere ALV's ingestemd. Activiteiten waarvoor meerjarige financiering beschikbaar is gesteld door de ALV, zijn in principe niet eindig. Al deze activiteiten vallen in de fase Beheer & doorontwikkeling. Nadat de activiteiten in deze fase zijn beschreven, wordt achtereenvolgens op de activiteiten in de andere ontwikkelfases ingegaan.

Gemeentelijke monitor Sociaal Domein (GMSD)

De ontwikkeling van de GMSD is in 2014 geïnitieerd als onderdeel van het programma vISD van VNG en KING. In dit kader is een gegevens-set opgesteld waarmee gemeenten hebben ingestemd en die is opgenomen in waarstaatjegemeente.nl (WSJG). KING is verantwoordelijk worden voor het structurele beheer. Door te werken aan een gezamenlijk en centraal platform biedt de toevoeging van de GMSD aan WSJG meer toegevoegde waarde aan gemeenten en derde partijen.

Beheer Informatievoorziening Sociaal Domein (ISD)-standaarden en ICT-infrastructuur

Om de administratieve lasten in de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet zoveel mogelijk te beperken, hebben de leden van de VNG besloten de ICT-systemen van gemeenten en zorgaanbieders goed op elkaar aan te laten sluiten. Hiermee wordt een vereenvoudiging van systemen gerealiseerd door gemeenten te helpen innovatief de uitvoering te organiseren. De aanpak voorziet in het realiseren van landelijke standaarden en een ICT-infrastructuur voor gegevensuitwisseling tussen gemeenten en zorgaanbieders. Het beheer hiervan wordt geborgd door de VNG.

Beheer en aanbesteding Raamcontracten Sociaal Domein

In 2014 heeft de VNG met landelijke specialistische aanbieders op het terrein van jeugdhulp en begeleiding van zintuiglijk gehandicapten (Wmo) raamcontracten gesloten. Dit betekent dat de VNG het raamcontract sluit, waarna gemeenten binnen het raamcontract af rekenen indien ze van deze begeleiding (Wmo) of jeugdhulp (Jeugdwet) gebruik maken. Deze begeleiding en deze jeugdhulp wordt dus niet via een uitname bekostigd, maar wordt cliëntvolgend bekostigd door de gemeente wiens burger gebruik maakt van de begeleiding of jeugdhulp.

Digitaal Klantdossier (DKD)

DKD staat voor Digitaal KlantDossier; een virtueel dossier dat van elke klant van de uitvoeringsinstanties UWV, SVB, RDW, DUO en gemeentelijke sociale diensten, de gegevens bundelt over werk, inkomsten, opleidingen en vermogens. Daarmee ondersteunt het DKD de uitvoering van de Wet eenmalige gegevensvraag werk en inkomen (WEU) én verbetert het de dienstverlening aan de klant. Via EROW kunnen inwoners digitaal bijstand/IOAW of schuldhulpverlening aanvragen. Deze aanvraag wordt gedaan in Werk.nl na een inlog met DigiD. Gemeenten kunnen deze aanvraag ontvangen binnen hun gemeentelijke systemen, dus zonder tussenkomst van het UWV.

Taxatiewijzer Waardering Onroerende Zaken (WOZ)

Gemeenten voeren sinds 1995 de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) uit. In dit project worden initiatieven gestart om de WOZ gezamenlijk doelmatiger en goedkoper uit te voeren. De focus ligt op het zorgen voor landelijke uniformiteit, kwaliteit, doelmatigheid en kostenbeheersing van WOZ-taxaties. Centraal in dit project staat het WOZ-datacenter (www.wozdatacenter.nl) een uitsluitend voor gemeenten toegankelijke portal waar gemeenten interactief taxatietechnische informatie kunnen uitwisselen. Jaarlijks worden op 1 mei taxatiewijzers beschikbaar gesteld aan gemeenten en kunnen gemeenten met die taxatiewijzers taxaties uitvoeren met TIOX. Daarnaast

worden ad hoc activiteiten uitgevoerd om gemeenten te ondersteunen bij de uitvoering van de Wet WOZ.

Samenwerkingsverband van Bronhouders Basisregistratie Grootchalige Topografie (SVB BGT) nieuwe beheeractiviteit

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) wordt de gedetailleerde grootchalige digitale kaart van Nederland. Het onderhouden van de BGT is vanaf 1 januari 2017 een wettelijke taak voor 7 bronhouders, zoals de gemeenten. Het Samenwerkingsverband van Bronhouders Basisregistratie Grootchalige Topografie (SVB-BGT) is opgericht door alle bronhouders om de transitie naar de BGT, die in 2 fasen plaatsvindt te ondersteunen en regisseren. Gemeenten zijn aan dit samenwerkingsverband tot 2020 een jaarlijkse bijdrage verschuldigd.

+14 netnummer

Na de invoering van het +14 netnummer hebben KING en VNG zich gericht op het in standhouden van een goede 14+netnummer voorziening waarmee gemeenten op een betrouwbare manier telefonisch bereikbaar zijn. Daarnaast is het nodig dat we ook inzetten op kwaliteit van telefonische dienstverlening en kunnen inspelen op ontwikkelingen zoals de veranderende kanaalstrategie van gemeenten.

Burgerzakenmodules

Het Rijk is verantwoordelijk voor de realisatie van de centrale ICT-voorzieningen. Voor het bijhouden en verstrekken van BRP-gegevens moeten gemeenten met door hen te verwerven Burgerzakenmodules aansluiten op deze centrale voorzieningen. Deze modules ondersteunen tevens de werkprocessen van de diensten/afdelingen Burgerzaken.

Om gemeenten te ondersteunen bij het verwerven van deze Burgerzakenmodules en de rol van opdrachtgever te versterken, zijn in het kader van het programma Operatie BRP model-aanbestedingsdocumenten en functionele specificaties van de modules opgesteld. Uitgangspunt hierbij was, dat door standaardisatie gemeenten eenduidig kunnen aanbesteden en het wiel niet opnieuw hoeven uit te vinden, waardoor kosten worden bespaard.

KING

Het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten is opgericht in 2009 door de VNG om gemeenten te ondersteunen bij het verbeteren van hun informatievoorziening, om zo de dienstverlening aan inwoners en ondernemers te optimaliseren. KING doet dit door gemeenten te ondersteunen bij het leren van elkaar, maar ook door waar mogelijk hun werkzaamheden te standaardiseren. KING ondersteunt gemeenten bij informatiemanagement en de implementatie daarvan, ondersteunt nieuwe dienstverleningsconcepten en de beveiliging van informatie. KING volgt trends en ontwikkelingen om van daaruit via impactanalyses en uitvoeringstoetsen de gevolgen en mogelijkheden in kaart te brengen voor de uitvoeringspraktijk van gemeenten. KING ondersteunt gemeenten met informatie, met standaarden, met concepten en met praktische ondersteuning. KING duidt ontwikkelingen en ontzorgt en versterkt gemeenten op de volgende terreinen: Informatiebeleid, Datagedreven werken, Informatietechnologie & innovatie, Informatiebeveiliging & privacy, Dienstverlening & bedrijfsvoering, en Opdrachtgeverschap. KING vormt hiermee in 2018 een belangrijk onderdeel van de landelijke ondersteuningsstructuur van Samen Organiseren.

Informatiebeveiligingsdienst (IBD)

Gemeenten zijn kwetsbaar waar het de veiligheid van informatie betreft. Continuïteit van dienstverlening, bescherming van (persoonsgegevens van) burgers en het imago van gemeenten zijn in het geding. Daarom is door de leden van de VNG besloten tot de oprichting van een gemeentelijke Informatiebeveiligingsdienst (IBD) die alle gemeenten generiek en bovenregionaal ondersteunt bij de preventie, detectie en respons op gebied van informatieveiligheid.

Leveranciersmanagement (Beheer en onderhoud aanpak NUP)

Het hoofddoel van i-NUP was de digitale basisinfrastructuur van overheidsorganisaties op orde te brengen. Een programma van het Rijk waarbij elke overheidsorganisatie zelf verantwoordelijk was

voor de implementatie. De kennis over implementatie en de opgeleverde producten van het programma NUP zijn in beheer genomen. Hierbij gaat het om kennis- en productbehoud waardoor een repeteerbare implementatieaanpak binnen het reguliere portfolio van KING ontstaat en waar gemeenten bij toekomstige implementatieopgaven mee ondersteund kunnen worden. Specifiek vallen hier onder andere de volgende producten onder: de Softwarecatalogus (inclusief compliance tests), het StUFtestplatform, GEMMA-online. Ook het leveranciersmanagement waaronder de nieuwe convenanten met leveranciers en bijbehorende te onderscheiden kwaliteitsniveau's (brons, zilver en goud) worden in dit kader beheerd.

ENSIA structureel nieuwe beheeractiviteit

Vanaf 2017 wordt gewerkt met een nieuwe, efficiënte verantwoordingsprocedure, de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Zo leggen gemeenten in één keer slim verantwoording af over hun informatieveiligheid. Deze nieuwe verantwoordingswijze geeft tegelijkertijd invulling aan de verantwoording naar de Rijksoverheid over de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet). Het beheer en de doorontwikkeling van de systematiek wordt belegd en de interbestuurlijke governance en financiering van de ontwikkelde werkwijze wordt ingevuld.

Beheer opgeleverde producten Digitale Agenda

De projecten die in 2017 worden uitgevoerd in het kader van de Digitale Agenda, leveren diverse resultaten op die in beheer moeten worden genomen. De belangrijkste onderwerpen die hieronder vallen zijn het beheer van de Gemeentelijke ICT Inkoopvoorwaarden (GIBIT), gezamenlijke overheidswifi (Govroam), de ondersteuning bij migratie van IPv4 naar IPv6, opgeleverde producten in het kader van het Gemeentelijk Overheidsnetwerk (GON) en de regie op en vraagarticulatie ten aanzien van diverse GDI-bouwstenen.

Inhoudelijke toelichting projectmatige en programmatische activiteiten

Bovenstaande meerjarige activiteiten worden uitgevoerd in de fase Beheer en doorontwikkeling. Hieronder worden de activiteiten en doelen toegelicht voor de overige ontwikkelfases

1. Vorbereidingsstrategie

Bestuurlijke kennisdeling, visievorming, uitvoeringsstrategie en trendwatching

Doelstelling

Trends en ontwikkelingen die voortkomen uit de informatiesamenleving duiden en vertalen naar de context van gemeenten.

Speerpunten

- Volgen van en duiden van technologische trends met maatschappelijke effecten voor gemeenten
- Bewerkstelligen bestuurlijke mindshift met betrekking tot de impact van de informatiesamenleving
- Vormen van een gemeentelijke visie op de positie van het lokaal bestuur in de informatiesamenleving

2. Innovatie en initiatie

Samen Organiseren: versnellingsagenda

Doelstelling

Deze fase wordt vormgegeven via de werkwijze van Samen Organiseren. Dit is de versnellingsagenda met twee doelen: (1) Borgen en versterken eigenaarschap gemeenten van projecten die gaan over verbetering van de gemeentelijke uitvoering, (digitale) dienstverlening en

informatievoorziening. (2) Versnellen en opschalen in het gebruik van ontwikkelde oplossingen voor verbetering van de gemeentelijke uitvoering, lokale dienstverlening en informatievoorziening.

Speerpunten

- De kwaliteit van dienstverlening verbeteren door krachten te bundelen en wiel 1x uit te vinden
- Versnelling in de opschaling brengen, zodat veel meer gemeenten mee doen
- De verbinding tussen projecten en gemeenten versterken
- Lopende projecten helpen, passend bij de vraag die zij hebben
- Nieuwe projecten initiëren om belemmeringen weg te nemen, noodzakelijke randvoorwaarden te creëren en standaarden tot stand te brengen (zoals voor digitale identiteit)
- Standaardiseren van gemeentelijke werkprocessen op medebewindstaken (zoals Werk, Inkomen, Belastingen en PGB)

3. Ontwikkeling

Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)

Doelstelling

Vraagarticulatie voor de (door)ontwikkeling van onderdelen van de GDI. Onderzoeken en beoordelen van de (grootschalige) implementeerbaarheid en bruikbaarheid van onderdelen van de GDI. Stimuleren en ondersteunen van aansluiting, invoering en gebruik van de onderdelen van de GDI.

Speerpunten

- Vraagarticulatie vanuit gemeenten ten aanzien van de GDI
- Wet GDI implementatieondersteuning
- DigID Hoog, eIDAS en Idensys

Gemeenschappelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI)

Doelstelling

Het realiseren van een samenhangende gemeentelijke Digitale Infrastructuur zodat gemeenten massaal digitaal kunnen werken, zowel zelfstandig als in onderlinge samenwerking. Daarbij wordt aangesloten op de landelijke GDI.

Speerpunten

- Realisatie GGI/GON basisniveau
- Aanbesteding GGI/GON
- Koppeling GDI en actieve netwerkbeveiliging
- IPv4 naar IPv6
- Implementatie GovRoam

Informatievoorziening Omgevingswet

Doelstelling

Het doel van de Omgevingswet is het mooier, schoner en veiliger maken van de leefomgeving. Hiervoor is de ontwikkeling van een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) een randvoorwaarde. De gemeentelijke informatievoorziening moet zo worden ingericht dat de aansluiting op het DSO eenvoudig is en de dienstverlening optimaal kan worden vormgegeven en de doelstellingen van de Omgevingswet worden bereikt. Waar dit collectief kan, organiseren we het samen.

Speerpunten

- Standaarden Omgevingswet (vb. zaakgericht werken)

- Collectieve processen en diensten (vb. ondersteuning bij regelbeheer en integrale planvorming)
- Ondersteuning en evt. ontwikkeling van applicaties en systemen (vb. register bedrijfs- en objectinformatie, marktuitvraag/consultatie voor VTH- en plansystemen)
- Collectieve technische voorzieningen (vb. Gemeentelijk Knooppunt Omgevingswet, archivering)
- Collectieve programatische ondersteuning VNG/KING t.b.v. Invoering en Uitvoering van de Omgevingswet
- Stimuleren innovaties
- Datagedreven sturing in het fysiek domein

Vernieuwing IBD

Doelstelling

In het jaarplan IBD 2017 is een verkenning op het terrein van detectie van digitale dreigingen (m.b.v. TI /SIEM /SOC) opgenomen en een beproeving van het Malware Information Sharing Platform (MISP free and open source software). Op basis van deze onderzoeken worden verschillende implementatie scenario's ontwikkeld voor versterking van de IBD via TI / SIEM / SOC en ondersteunende producten.

Tevens speelt de ontwikkeling dat informatieveiligheid steeds meer projectmatige aandacht vraagt van de IBD. Te verwachten is dat als gevolg daarvan een steeds groter beroep gedaan wordt op de vaste capaciteit van de IBD; zowel op de bezetting van het Cyber Emergency Response Team (CERT) als de adviseurs in de tweede lijn. Denk daarbij aan onder meer aan de te verwachten extra vraag op IBD helpdesk als gevolg van implementatie ENSIA.

Speerpunten

- Uitwerking implementatiescenario TI/SIEM/SOC
- Invulling geven aan (tijdelijk) toegenomen vraag van gemeenten naar ondersteuning informatieveiligheid

Actieplan Digitale archieven op orde

Doelstelling

De Archiefwet bepaalt dat een deel van de overheidsinformatie bewaard moet blijven, dit geldt ook voor gemeenten. Doel van dit actieplan is het stimuleren van innovatie gericht op verbinding van het archiefdomein en het informatiedomein. Vergroting van het draagvlak voor archieven op alle niveaus. De verbetering van het informatiebeheer door de implementatie van de ontwikkelde kaders.

Speerpunten

- Het stimuleren van innovatie en beheer en doorontwikkeling van de bestaande producten.
- Het hoger op de lokale (bestuurlijke) agenda krijgen van informatiebeheer door versterking van 'archief-awareness', kennisdeling en promotie van goede voorbeelden.
- Ondersteuning in de vorm van een Taskforce van experts, gericht op aanjagen van implementatie door gedoseerd ondersteuning te bieden en mogelijkheden te verkennen om gemeenten te ontzorgen door samen te organiseren.
- Trainingen en cursussen voor professionals.
- Monitoring van de voortgang van de implementatie.

4. Opschaling en implementatie

Innovatief standaardiseren van dienstverlening

Doelstelling

Gemeenten kiezen voor een aanpak die ervoor zorgt dat innovaties in dienstverlening een landelijke standaard worden, voor overheidsbreed gebruik. Lokale initiatieven worden opgeschaald door een samenwerking tussen gemeenten, VNG en KING en in wisselende coalities met onder meer de VGS, de VDP, de NVVB en de manifestpartijen.

Speerpunten

- Gemeenschappelijke transactievoorziening (o.a. Digitaal Aangifte Overlijden en Verhuisservice)
- Herontwerp/standaardiseren van werkprocessen (o.a. en Herverstrekking Rijbewijzen)
- Digitale identiteit
- Innovatief Standaardiseren Dienstverlening (o.a. Regie op Gegevens en Serviceformules)

ENSIA

Doelstelling

Vanaf 2017 wordt gewerkt met een nieuwe, efficiënte verantwoordingsprocedure, de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Zo leggen gemeenten in één keer slim verantwoording af over hun informatieveiligheid. Deze nieuwe verantwoordingswijze geeft tegelijkertijd invulling aan de verantwoording naar de Rijksoverheid over de Basisregistratie Personen (BRP), Paspoortuitvoeringsregeling (PUN), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet).

Speerpunten

- Afronding implementatie ENSIA in voorjaar 2018 aansluitend op gemeentelijke P&C Cyclus
- Doorontwikkeling systematiek (structureel)

Privacy aanpak

Doelstelling

Verbeterslag realiseren op het zorgvuldig, veilig, proportioneel en vertrouwelijk omgaan met alle gegevens die de persoonlijke levenssfeer van burgers raken, zodat burgers meer vertrouwen hebben in bescherming privacy door gemeente.

Speerpunten

- Verbeteren processen, systemen en werkwijzen
- Op orde brengen wettelijke basis in domeinwetten
- Bewustwording

Initieel Revolving Fund inkoopprojecten

Doelstelling

Er is eerder een succesvolle collectieve inkoop van ondersteuning op Windows XP, Windows Server en een collectieve aanbesteding voor mobiele telefonie uitgevoerd. Hiermee zijn grote besparingen voor gemeenten gerealiseerd. Om soortgelijke trajecten in de toekomst eenvoudig te kunnen voorfinancieren, wordt voorbereid een revolving fund in te richten. Dit maakt het mogelijk sneller soortgelijke projecten te doorlopen.

Speerpunten

- Voorfinanciering van nieuwe gezamenlijke inkoopprojecten.

